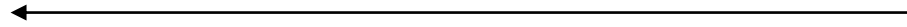

Úvod do studia dějepisu:

Otázka

- Pramen je informace vypovídající o době svého vzniku.
- Proto je historické poznání založeno na kritice a interpretaci pramenů.
- Samotný termín „pramen“ však není šťastný.
- Vzbuzuje pocit, že minulost z pramene tryská a že pro poznání minulosti stačí přistavit vhodné nádoby.
- Pramen se mění v součást historického poznání teprve s otázkou.
- **Proto v historických vědách platí, „ptám se, tedy jsem“.**
- Jednomu pramenu lze položit různé otázky.

OD PRAMENE K OTÁZCE A ZPĚT

**KOSMOVA
KRONIKA
JAKO PŘÍKLAD**

Kritické vydání:

*Cosmae Pragensis Chronica
Boemorum*, Monumenta
Germaniae Historica,
Scriptores rerum
Germanicarum, Nova series 2,
Eds. Bertold Bretholz/Wilhelm
Weinberger, Berlin 1923.

Překlad:

Kosmas: Kronika Čechů. Argo
Praha 2011 (Memoria mediae
aevi).

- Kosmas byl kanovníkem,
posléze děkanem
svatovítské kapituly.

- Patřil do okruhu osob s
vazbou na duchovenstvo
kolem Pražského hradu.

- Sám pocházel z
kanovnické rodiny,
kanovníkem se stal i jeho
syn Jindřich

- Kosmas se narodil (podle
vlastních slov) roku 1045

- Kroniku psal na sklonku
života, mezi léty
1117/1119–1125

- Zemřel 21. října 1125.

- Kosmas by měl patřit
mezi zasvěcené

- Jako děkan svatovítské
kapituly byl druhým v
pořadí po pražském
biskupovi

- Měl by být dokonale
zpraven o založení
pražského biskupství a
jeho počátcích

Kosmas o počátcích pražského biskupství:

I/23

- Prahu navštívil zbožný a učený muž jménem Dětmar, který byl knězem a zároveň mnichem

- V Praze se setkal s knížetem Boleslavem II., který si Dětmara oblíbil

- Proto svolal předáky a lid a nechal Dětmara zvolit biskupem

- Požádal Jindřichova syna Otu, který byl císařem, o souhlas

- Císař prosbě vyhověl a mělo se tak stát roku 968

I/24

- Dětmar světil kostely a křtil pohany, ale 2. ledna 969 zemřel

I/25

- Po deseti a více letech na školách se do Čech vrátil Vojtěch, který byl 19. února (969) zvolen druhým pražským biskupem

A skutečnost...

- O povýšení Prahy na sídlo biskupa vyjednával již kníže Boleslav I.

968

Mise Boleslavovy dcery Mlady-Marie

973

Získán souhlas papeže

976–982

Episkopát biskupa Dětmara

973–995/997

Episkopát biskupa Vojtěcha

1000

Hnězdenský akt

1038

Translace Vojtěchových ostatků z Hnězdna do Prahy

OTÁZKA V HISTORIKOVĚ DÍLNĚ

- Historik může pramenům klást různé otázky
- Umění položit otázku je podmíněno
 - Povahou pramene
(Stav dochování, pramen narativní/úřední povahy...)
 - Odbornými a intelektuálními předpoklady tazatele
(Jazykové kompetence sečtělost, schopnost překračovat hranice oborů...)
- Otázka (nebo řetězec otázek) podmiňuje strukturu výkladu
- Otázka je základem dialogu